Tetovaža na koži kao uzorak na tekstilu

Pleše, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

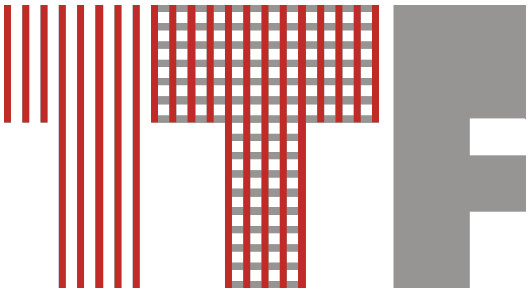
2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:201:829401

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository

Sveučilište u Zagrebu

Tekstilno - tehnološki fakultet

Završni rad

Tetovaža na koži kao uzorak na tekstilu

Ivona Pleše

Zagreb, rujan, 2017.

Sveučilište u Zagrebu

Tekstilno - tehnološki fakultet

Zavodu za dizajn tekstila i odjeće

Završni rad

Tetovaža na koži kao uzorak na tekstilu

Tattoo as a textile pattern

Ivona Pleše

9460/TMD.

Zagreb, rujan, 2017.

Članovi komisije:

1. Doc.dr.sc. Krešimir Purgar
2. Ak. slik. graf. Marin Sovar
3. Doc.art. Koraljka Kovač
4. Izv. prof. dr. sc. Slavenka Petrak

SAŽETAK

Ovaj rad povezuje tetoviranje i kreiranje tekstila, u izvedbi kao dvije potpuno različite umjetničke grane, a opet vrlo lako sjedinjenje kombinacijom svinjske kože, mašinice i boje za tetoviranje. Obuhvatiti ću povijesni pregled stilova u tetoviranju te istaknuti one koji i dan danas prevladavaju u ukrašavaju ljudskog tijela. Suradnja modnih dizajnera sa tattoo majstorima te pregled modnih kolekcija i kreativni proces nastanka istih.

Praktični tj. eksperimentalni dio rada je implementacija stila i tehnike tetoviranja u kreiranje tekstila te izrada gotovog proizvoda. Kolekcija je inspirirana simbolima sa tijela tetoviranih hrvatskih katolika u Bosni i Hercegovini za vrijeme turske okupacije.

This work links tattooing and textile design as two completely different art directions, but yet easily united with a proper combination of leather, tattoo machine, and ink. I will cover the historical review of tattoo styles and point up those who still prevail today in decorating the human body. Co-operation of fashion designers with tattoo artists and an overview of fashion collections as well as the creative process of their creation.

Practical, ie, experimental part of the work is the implementation of style and tattooing technique in textile design and making the final product. The collection is inspired by the symbols from tattooed bodies of Croatian Catholics in Bosnia and Herzegovina during the Turkish occupation.

Ključne riječi:

- tetoviranje
- tekstil
- koža
- mašinica za tetoviranje
- modni dizajn

Key words:

- tattoing
- textile
- leather
- tattoo machine
- fashion design

SADRŽAJ

1. UVOD
2. TEORIJSKI DIO
   2.1.Tetoviranje – zanat starog svijeta
   2.2.Tehnike tetoviranja
   2.3. Nastanak i razvoj mašinice za tetoviranje
   2.4. Povijest i razvoj stilova
   2.5.Spoj tetovaža i suvremenih umjetnosti
   2.6.Hrvoje Šercar
3. MODA I TETOVAŽE
4. EKSPERIMENTALNI DIO I METODIKA RADA
   4.1.Analiza kolekcije
5. ZAKLJUČAK
6. LITERATURA

1. UVOD

Tetoviranje, jedan oblik tjelesnih modifikacija, zabilježeno je u kulturama na svim stranama svijeta od prapovijesti, u daljoj i bližoj povijesti do današnjice. Nedostatak prapovijesnih tetovaža ne znači da ih nije bilo, nego da jednostavno nisu sačuvane, da nisu dospjele do nas (Teţak-Gregl 2011)

Tetoviranje je kao dio čovjekova stvaranja stoljećima prisutno gotovo u svim dijelovima svijeta. Sama tetovaža,ovisno o nositelju ima različito značenje i ulogu kao što su: zaštita od zlih sila i prirodnih nepogoda, magična uloga, talisman ili je čisto dekorativne prirode. Kroz stoljeća postojanja osim navedenog tetovaže su imale ulogu pokazatelja statusnog simbola u društvu, bračnog statusa te važnijih postignuća u životu. Funkcija i simbolika tetovaže različite su od kulture do kulture u kojoj se pojavljuje. Neprestani razvoj ljudskog društva utjecao je i na mijenjanje standarda ljepote kroz stoljeća. 21. stoljeće tjera čovjeka na otvaranje uma prema drugačijim aspektima ljepote.

U današnjem svijetu tetoviranje je široko rasprostranjeno, tako u skoro svakom gradu možemo pronaći barem jednog tatoo majstora, a hodajući ulicom, pogotovo u ljetnim mjesecima možemo zapaziti puno različitih tetovaža. Ljudi se tetoviraju iz različitih razloga, ali neki opći su estetski, ritualni, običajni i društveni.

Tetovaža je svjesna tjelesna modifikacija određena socijalnim i kulturnim naslijeđem nositelja, a kao način komuniciranja tetovaža je u istom trenutku impresivna i ekspresivna. Ako je čovjek sam refleksija onoga što se događa oko njega, onda možemo reći da je njegova koža ogledalo u njegov unutarnji svijet. Tetovaže su način na koji drugima dopuštamo da vide što mislimo, osjećamo ili kako doživljavamo sami sebe. Možemo reći da je koža tzv. prijenosnik svog iskustva koje je pojedinac doživio tijekom svojeg života.

2. TEORIJSKI DIO

2.1. Tetoviranje

Tetoviranje podrazumijeva umetanje pigmenta pod kožu koji će tamo trajno ostati. Kako bi se to učinilo, oštrim predmetom probija se gornji sloj kože *epidermis,* a pigment se odlaže u sloj ispod zvan *dermis*. Ovisno o željenom učinku i vještini tattoo majstora pigment se smješta u površinski, srednji ili duboki sloj *dermisa* (Pérez-Cotapos et al. 2010). Moderne sprave za tetoviranje imaju grupe igala koje velikom brzinom probijaju kožu i podešavaju se za ravnomjerno raspoređivanje tinte na željenu dubinu (Sanders, Vail 2008). Ručnim tetoviranjem nije moguće postići takvu kontrolu te tinta ulazi na različite dubine *dermisa*, a iskusni majstori mogu postići brzinu od 90-120 uboda po minuti (Poon 2008).

Prije samoga tetoviranja može se koristiti uzorak kojim se otiskuje željeni motiv na tijelo. Oštećivanje kože čini organizam podložnijim za bolesti pa ju je potrebno što prije zaliječiti (White 2012). Tetovaže rađene rukom zacjeljuju brže zbog manjeg broja uboda (Poon 2008).

2.2. Stare tehnike tetoviranja

Postoje četiri osnovna načina namjernog odlaganja pigmenta u kožu zabilježena u etnografskim radovima: rezanje s premazivanjem, prošivanje, tapkanje, ubadanje (Poon 2008). Prva metoda sastoji se od zarezivanja kože i utrljavanja pigmenta u otvorenu ranu. Prošivanjem kože iglom s koncem, tinta u koju je konac bio umočen ostaje pod kožom. Tapkanje zahtijeva dvije alatke – jedna je alatka s radnim rubom (u obliku jedne/više igala ili češlja) pričvršćenim okomito na držak dok je druga štap kojim se tapka po prvoj. Četvrta metoda jest ubadanje kože alatkom na kojoj radni rub stoji paralelno s drškom pri čemu se koristi samo sila ruke tetovirača (Poon 2008).

2.3. Nastanak i razvoj mašinice za tetoviranje

Nekadašnji tattoo majstori brzo su otkrili veliki značaj električne energije i počele su nastajati prve "suvremene" mašinice za tetoviranje još prije nego li se struja koristila u komercijalne svrhe i uvodila u domaćinstva. Isto nam može potvrditi i podatak da je prva mašinica bila patentirana još davne 1876. godine u Americi. Danas bi ona nama smiješno

izgledala ali tako je počela revolucija mašina. Radila je na principu klackalice, naspram današnjih mašinica nije bila kvalitetna, ali za ono doba uvelike je ubrzala i olakšala rad majstorima.

Ubrzo zatim već 1877. godine, nastala je elektromagnetska mašina vrlo slična današnjima i čiji se princip rada u osnovama koristi i dan danas. Mogli bi ju nazvati majkom svih današnjih mašina.

Ubrzo su nastale i mašine pokretane elektromotorom koje su i mnogi majstori kod kuće izrađivali u svojim počecima tetoviranja. Prve takve su nastajale već 50ih godina u svim kućnim radinostima, ali zanimljivo je da je prva patentirana tek 1990. godine u Americi.

Postoji više vrsta mašinica koje možemo podijeliti na dvije osnovne skupine:

Mašinice pokretane elektromagnetom (u daljnjem tekstu COIL)

Mašinice pokretane elektromotorom (u daljnjem tekstu ROTARY).

COIL MAŠINE

Osnovni princip rada coil mašina je zatvaranje i otvaranje strujnog kruga pri čemu se uključuje i isključuje elektromagnet. Odnosno, kad struja prođe kroz žicu koja je omotana oko jezgre, u jezgri nastaje vrlo jako magnetsko polje. To magnetsko polje onda povuče na sebe metalnu polugu prema dolje i ujedno se prekida strujni krug. Prilikom prekida strujnog kruga nema više ni magneta. Kad nema magneta, opruga na koju je spojena metalna poluga vraća metalnu polugu na početno mjesto gdje se opet zatvara strujni krug pa se opet aktivira magnet i tako u nedogled.

ROTARY MAŠINE

Njihov princip rada je daleko jednostavniji od coil mašina. Rotary mašine u sebi ili na sebi imaju elektromotor na čiju je osovinu postavljen kotačić i iz tog kotačića viri druga osovina koja je izvan centra pokretačke osovine. Prilikom rotacije onaj ekscentar radi pomak gore dolje pa tako pomiče i igle.

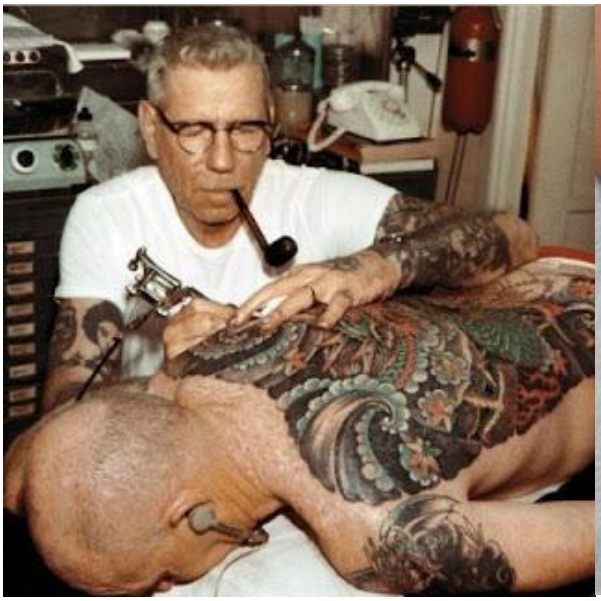
2.4. Stilovi tetoviranja

Polinezijske zajednice i Ibaloi s Filipina izrađuju neke od najelaboriranijih tetovaža. Potonji cijelo tijelo tetoviraju simbolima vjetra, sunca i drugih elemenata u apstraktnim formama, te imaginarnim i stvarnim životinjama (Poon 2008). Među Polinežanima pleme Marquesa pokriva najveći dio svoga tijela tetovažama. Muškarci se tetoviraju kroz cijeli život i time zadobivaju status, a žene se tetoviraju samo na nekim dijelovima tijela (Craig 2004). Nadaleko su poznate facijalne tetovaže Māora izvedene spiralnim motivima u kojima je ispisana čitava genealogija jedne osobe.

Specifičan način tetoviranja prošivanjem kože razvile su žene Inuita kao dio rituala prijelaza čime je žena dokazivala da može izdržati bol i da je spremna za brak, a tetovaža je kasnije služila kao zaštita od neprijatelja. Običaj je potvrđen za godinu 1475. kada se datiraju prirodno sačuvane mumije pronađene na Greenlandu 1972.

American Traditional

Stil populariziran 30-ih godina zahvaljujući tattoo majstoru Normanu Collinsu, poznatiji kao "Sailor Jerry". Stil se temelji na debelim i čistim obrisnim linijama i palete boja koja se sastoji uglavnom od primarnih boja. Tradicionalni motivi sprecifični za ovaj stil su lubanje, ruže, bodeži, ženske siluete.

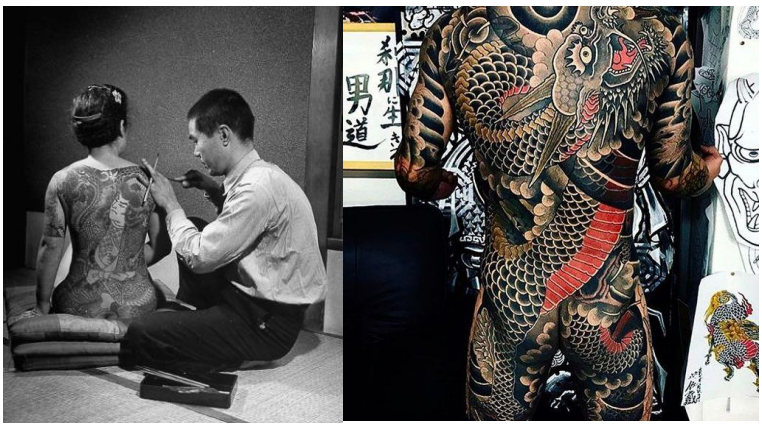
Neo - tradicional

Modernija obrada američkog tradicionalnog tetoviranja u kojoj se tradicionalnim motivima dodaju realnija dubina, sjenčanje, boja i pojedinosti. Mnoge neo-tradicionalne slike uključuju stilizirane likove slične portretu žena i personificiranih životinja.

Traditional Japanese (Irezumi)

Inspiriran starom japanskom tebori (ručno rezbarenje) tehnikam tetoviranja, japanski gangsteri Yakuze popularizirali su tradicionalni japanski stil. Kao i American Traditional , temelji se na podebljanim crnim obrisima i malim sjenkama, no obično ima slike inspirirane tradicionalnom japanskom umjetnošću i prirodom, kao i stvorenja i likovi japanskog folklora. Tradicionalne japanske slike obično se sastoje od cvijeta lotosa, zmajeva, koi ribe, tigrova, ratnika i valova.

Neo - japanese

Neo-japanski je modernija obrada tradicionalnog japanskog stila u kojem se realističnija dubina, sjenčanje, boja i detalji dodaju tradicionalnim japanskim motivima. Mnoge neo-japanske tetovaže imaju iste motive poput tradicionalnih japanskih, ali su sve realnije prikazane.

Realizam

Realizam pokušava rekreirati slike tako da što više izgledaju kao u stvarnosti. Realizam obično nema jake obrise koje vidimo u tradicionalnijim oblicima tetoviranja, a umjesto toga koristi sjene i kontraste boja za prikazivanje slike. U realizam također spadaju i portreti.

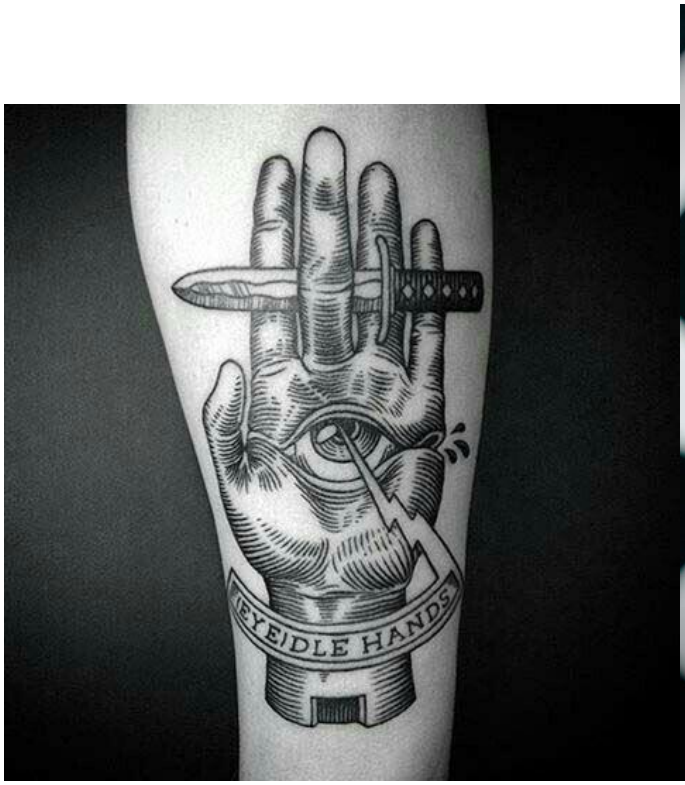
Black and Grey

Crno i sivo usko je povezano s realizmom, no umjesto korištenja boje, ovdje se koristi samo crnu tinta i voda. Tattoo majstor će razvodniti crnu tintu kako bi dobio razne nijanse sive. Danas će mnogi noviji umjetnici upotrijebiti prethodno razrijeđenu crnu tintu, sivu tintu i bijelu tintu za naglašavanje.

Ilustrativni

Ilustrativni stilovi kombiniraju tehnike i tradicionalnih stilova tetoviranja sa realizmom. Tipično, oni imaju krupne obrise s intenzivnom zasićenju boja u kombinaciji s realnim tehnikama sjenila kako bi stvorili tetovažu koja izgleda više kao ilustracija nego tetovaža.

New School

Naglašenija verzija ilustrativnog stila, obično u vidu nekakve karikature, često su u pitanju životinje s ljudskim obilježjima i odjećom.

Biomehanika

Biomehaničke tetovaže su tetovaže dizajnirane da prate linije tijela i uglavnom se crtaju direktno na kožu. Najčešći motiv je rastrgana koža koja naizgled otkriva dijelove anatomije robota ili vanzemaljaca.

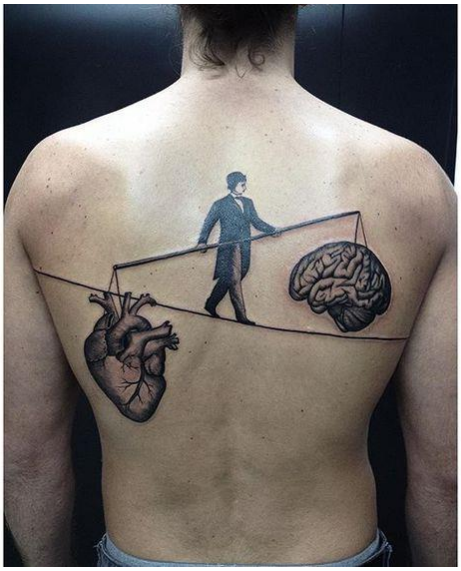
Lettering

Ovaj stil predstavljaju tetovaže, odnosno slova koja nose određene poruke, inicijale ili imena i poprilično je popularan. Mnogi kroz ovaj stil tetoviranja vide način da ljudima oko sebe pošalju konkretnu poruku ili da iskažu ljubav, osjećaje ili pripadnost nekoj grupi. Često se kombiniraju sa drugim stilovima.

Surrealism

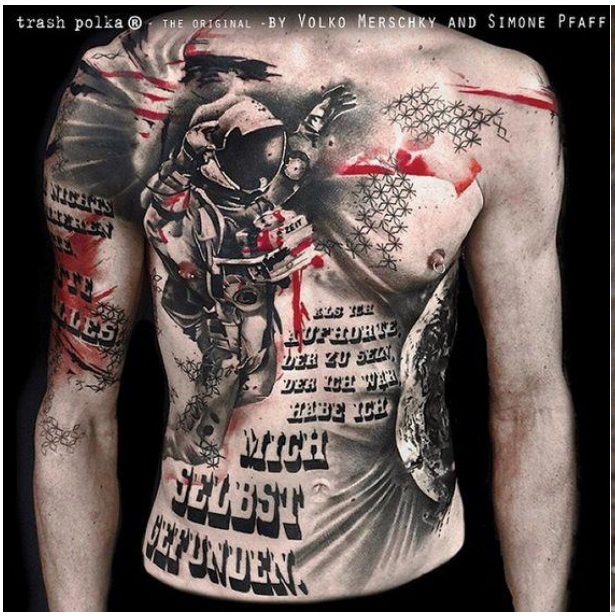
Na ovaj stil je ponajviše utjecao Salvador Dali i sastoji se od pretjeranih, izmišljenih slika, izmiješanih stilova i fantastičnih kreacija koje zapravo ne mogu postojati u prirodi, ali izgledaju vrlo realno.

Trash Polka

Trash Polka je stil koji se sastoji isključivo od crne i crvene palete boja koje karakteriziraju slike slične kolažu sa elementima realizma, slova i apstraktnih ili geometrijskih oblika.

Blackwork

Blackwork tetovaže se odlikuju korištenjem samo crne tinte za prikazivanje slika, dizajna ili uzoraka kroz intenzivne blokove boja i / ili besprijekoran rad linije. Mandale su karakterističan primjer ovog stila.

Dotwork

Dotwork je stil tetovaža inspiriran poentilizmom. On donosi različite slike, nacrte i uzorke u cijelosti kroz točkice. Sjenčanje i dubina stvaraju se ovisno o tome kolika je udaljenost između točkica.

Akvarel

Stil tetoviranja u kojem ne postoje obrisne linije te se imitiraju potezi kistom. Koristi se široki spektar palete vodenih boja.

Skiciranje ili sketch work

Stil koji oponaša grube umjetničke skice i prikazuju ono što izgleda kao nedovršena slika ili nacrt.

2.5. Spoj tetovaža i suvremenih umjetnosti

Tijelo kao nositelj umjetničkog djela nije novina u svijetu umjetnosti, novina je sve veća ljudska potreba za posjedovanjem koja nadilazi sve granice razuma i ostvarivosti. Mnogi umjetnici koji se bave tetoviranjem bivaju sve više priznati od strane javnosti upravo zbog sjedinjenja tetovaža u umjetnička djela i uporabne predmete. Američki tetovirač Don Ed Hardy je upravo jedan od onih umjetnika koji svoje znanje tetoviranja ne prenosi samo na ljudsko tijelo, već i na druge sfere ljudskog života kao što su modni dizajn. Njegova linija odjeće, obuće i modnih dodataka prožeta je printovima njegovih japanskih fantazija stopljenih s američkim načinom života.

Umjetnici koji na bilo koji način uključuju slike tetovaža ili tehnološki postupak u svoja djela pomažu ovoj grani primijenjene umjetnosti da postane prihvaćena ne samo od šire javnosti već i od kritičara. Osim muzeja, umjetničke galerije također pokazuju interes za izlaganje dijela povezanih s tetovažama. Kompjuterski stvorene slike tetovaža umjetnici otiskuju na različite objekte najčešće porculanske prirode. Izradom predmeta široke uporabe koristeći motive specifične u kulturi tetoviranja ne prenosi se tehnološki postupak izrade već samo estetika specifičnog dizajna.

Danski umjetnik Jacob Dahlstarup Jensen koristi jedan element tehnike tetoviranja pri stvaranju svojih djela, a to je upotreba mašinice za tetoviranje, ali bez tinte (Mifflin, 2012). Jensen mašinicom stvara oštećenja papira u obliku lubanja, valova, kitova i različitih izreka. Kako svjedočimo korištenju dijelova kulture tetoviranja u stvaranju umjetničkih djela, tako ujedno i svjedočimo inkorporiranju različitih umjetničkih pravaca u tehnike tetoviranja. Majstori tetoviranja trenutno više nego ikada traže inspiraciju u poentilizmu (popularno nazvano dotting), kubizmu, apstraktnoj umjetnosti i sl.

2.6. Hrvoje Šercar

Njegovo je slikarstvo crtežno, a glavni su mu motivi gradovi i životinje. Životinje gradu daju vitalnost, a grad životinjama strukturalnost. (Maroević, 2014)

U hrvatskoj mogli bi smo istaknuti Hrvoja Šercera kao umjetnika koji je sa tušem i perom crtao po umjetnoj koži. Na njoj prikazuje likove iz pučke predaje, književnih djela i Biblije. Posebnu skupinu njegova opusa čine fantastične vedute istarskih i dalmatinskih gradova, koje na leđima nose neobične životinje.

Njegovo je slikarstvo crtežno, a glavni su mu motivi gradovi i životinje. Životinje gradu daju vitalnost, a grad životinjama strukturalnost.

Hrvoje Šercar (1936.) je od 1964.-69. vanjski suradnik Majstorske radionice Krste Hegedušića. Izlaže samostalno od 1960., a povremeno i s Majstorskom radionicom. Izlagao je na šezdesetak samostalnih izložaba u zemlji i inozemstvu te na stotinjak skupnih. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja, a radio je kazališne scenografije, ilustracije knjiga i jedan animirani film. Sudionik je Domovinskog rata u Umjetničkoj četi od 1990. do 1992. i ratnog Ad Hoc teatra te dobitnik Spomenice Domovinskog rata. Odlikovan je odličjem reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Dobio je oko 50 priznanja za likovni rad u dobrotvorne svrhe. Njegovo je slikarstvo crtežno, a glavni su mu motivi gradovi i životinje. Životinje gradu daju vitalnost, a grad životinjama strukturalnost."Slikar je cijelo vrijeme ostao vjeran sebi i prepoznatljiv, a njegov rukopis je nježan i naizgled nevješt", rekao je Maroević opisavši Šercara kao modernog crtača davnine, naturalističkog i vizionarskog.Objavio nekoliko mapa grafike. Bavio se grafičkim oblikovanjem, ilustracijom knjiga; oblikovao plakate i marke. (Maroević, 2014)

Šercar, Hrvoje, Kornjača sv. Kvirina

Šercar, Hrvoje, Domaja

Šercar, Hrvoje, Golubice

Šercar, Hrvoje, Domaja: Zadar-Zagreb, Rab-Silba

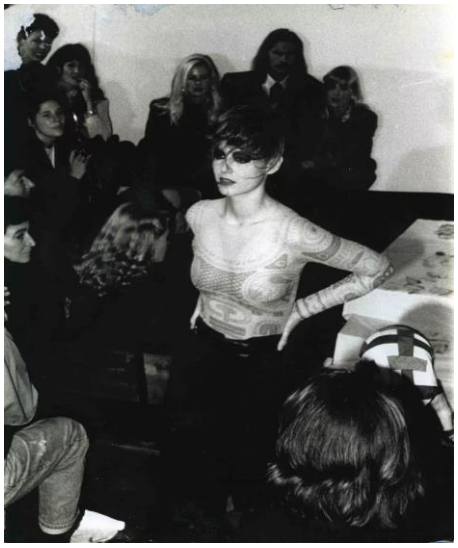
3.MODA I TETOVAŽE

Američki majstor tetoviranja Don Ed Hardy je upravo jedan od onih umjetnika koji svoje znanje tetoviranja ne prenosi samo na ljudsko tijelo, već i na druge sfere ljudskog života kao što su modni dizajn. Njegova linija odjeće, obuće i modnih dodataka prožeta je printovima njegovih japanskih fantazija stopljenih s američkim načinom života.

Međutim u ovom dijelu rada osvrnuti ću se na obrnuti proces, a to je kada modni dizajneri u svojim kreacijama bivaju inspirirani tetovažama.

Neke od najutjecajnijih modnih kuća, kao što su Martin Margiela, Louis Vuitton i Jean Paul Gaultier, već su kombinirali *haute couture* sa subkulturom tetoviranja.

Prvi put da se subkultura tetovaža pojavila na modnim pistama bilo je na modnoj reviji Martina Margiele u proljeće 1989. godine, kada je model Graça Fisher nosila vrlo delikatnu majicu sa motivima plemenskih tetovaža. Rekonstrukcija majice dogodila se u suradnji sa kućom H & M više od dva desetljeća kasnije.

Martin Margiela, proljeće 1989, Pariz

Maison Margiela za H&M, 2012

Jean Paul Gaultier je u proljeće 1994. godine predstavio „Les Tatouages“ kolekciju. Ona je prepuna trapera u krojevima iz 18. stoljeća, oklopa u stilu Ivane Orleanske, otisaka punk grafita, a što je najvažnije, uzoraka tribal tetovaža odražavajući, indijski i afrički duh.

Jean Paul Gaultier, proljeće 1994., kolekcija „Les Tatouages“, Pariz

Gaultier ponovno vratio sa temom tetovaža na modnu pistu u proljeće 2008. godine. Ovaj puta inspiriran stilom tradicionalnog japanskog tetoviranja, prikazuje sirene, valove, lotuse itd.

Jean Paul Gaultier, proljeće 2008., Pariz

Modna kuća Chanel u proljeće 2010 predstavlja Ready-to-wear kolekciju s kojom dizajner Karl Lagerfeld inenađuje publiku. Kombinira haute couture odjeću sa privremenim tetovažama na tijelima modela. Tetovaže prikazuju delikatne narukvice i vrpce oko bedara.

Chanel, proljeće 2010., Pariz

Chanel, proljeće 2010., Pariz

2010.godine modna kuća Rodarte u proljetnoj kolekciji surađuje sa MAC-ovom umjetnicom Chantel Miller. Inspirirana tetovažama Maora ukrašava ruke modela sa tamnim tetovažama. "Ideja za tetovaže potaknuta iz želje (dizajnerica) Kate i Laure da slave šminku kao umjetnost ne samo za lice, već i za tijelo na sličan način kako Indijska kultura koristi kanu. Htjele su da žene vide šminku kao odjevni dodatak, kao što bi ste gledali narukvicu ili ogrlicu" rekla je Miller.

Chantel Miller za Rodarte, 2010., New York

2011.godine, Marc Jacobs je u suradnji sa vrlo talentiranim tattoo majstorom Scottom Campbellom, izradio proljetnu mušku kolekciju torbi predstavljajući modnu kuću Louis Vuitton. Campbellovi dizajni su urezbareni na kožne torbe i još neke komade odjeće u kolekciji.

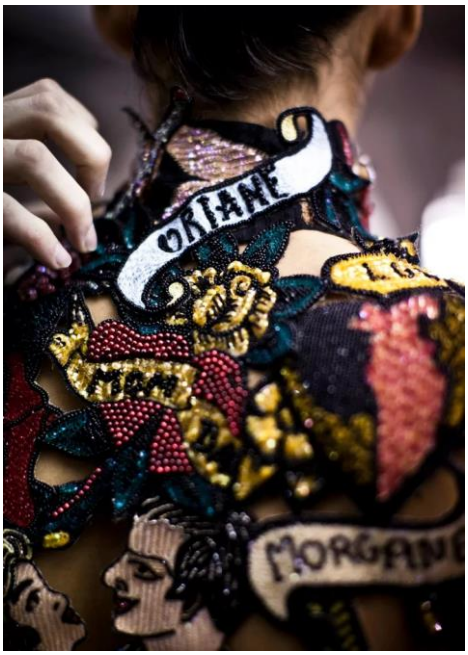

Scott Campbell za Marc Jacobs, 2011., Pariz

2014. godine ponovno gledamo dizajnera Maisona Margielu sa proljetnom „ Artisanal“ haute couture kolekcijom u kojoj je inspiriran tetovažama začetnika američkom tradicionalnog stila, Normana Keith a Collinsa "Sailor Jerry". Na odjeći možemo vidjeti slike sidra, pin-up djevojake, razne natpise i srca.

Maisona Margielu, proljeće 2014., kolekcija „ Artisanal“, Pariz

Maisona Margielu, proljeće 2014., kolekcija „ Artisanal“, Pariz

U jesen 2015.godine, kuća Comme des Garçons predstavlja mušku kolekciju u kojoj je modna dizajnerica Rei Kawabuko u suradnji sa velikanom iz svijeta tetoviranja JK5-om. Komadi su bili kombinacija živopisnih tkanina ukrašenih tetoviračkim stilom kaligrafije te krojeni kao uski kombinezoni.

Rei Kawabuko i JK5 za Comme des Garçons, jesen 2015., Pariz

Muška kolekcija modne kuće Alexander McQueen, 2015.godine predstavlja proljetnu kolekciju u kojoj kombinira motive sidra, srca i kompase, karakteristične motive za tradicionalni američki stil tetoviranja.

Alexander McQueen, proljeće 2015.

Dsquared2 Proljeće/Ljeto 2016 Muška kolekcija - Tetovirani kombinezoni su definitivno na vrhu među kolekcijom inspiriranom morem i surfanjem. Dsquared2 je prva odjevna marka koja je izašla sa tetoviranom verzijom ronilačkog odjela.

Dsquared, Proljeće/Ljeto 2016., Milano

4.EKSPERIMENTALNI DIO I METODIKA RADA

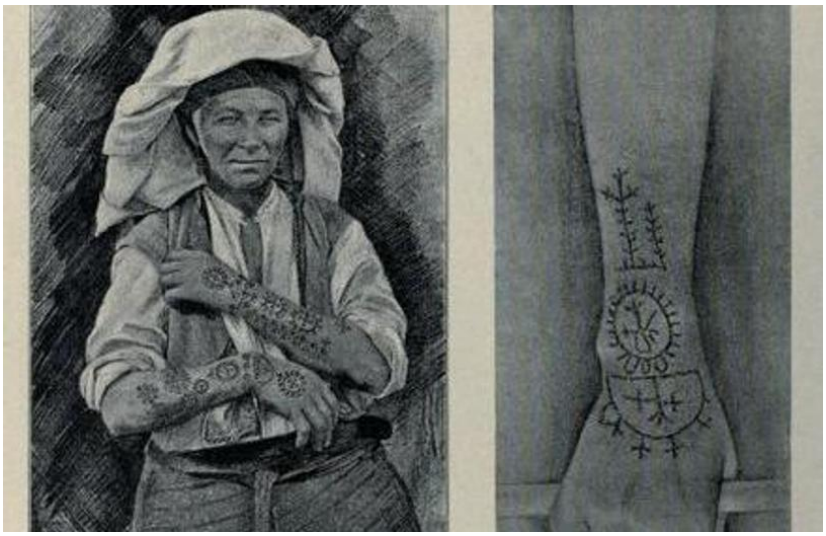
Zadatak: tetoviranje svinjske kože u svrhu kreiranja tekstila za odjeću i obuću

Cilj eksperimenta bio je ustanoviti može li se tehnika tetoviranja koristiti u svrhu dizajna tekstila. U procesu sam koristila suvremenu tehniku tetoviranja mašinicom za tetoviranje, posebnu boju koja se koristi isključivo na ljudskoj koži te svinjsku kožu.

Prvi korak bio je osmišljavanje dizajna te prenašanje istog na papir crtačkom tehnikom. Nakon toga slijedi „skeniranje“ dizajna, te digitalni ispis na paus papir. Digitalni ispis na paus papir proveden je iz razlog što se sa njega dizajn lako prenosi na ranije pripremljenu svinjsku kožu peglom zagrijanom na određenoj temperaturi kako ne bi oštetila kožu. Nakon što je dizajn prenesen na kožu slijedi tetoviranje kao i na ljudskoj koži.

Inspiraciju za dizajn pronašla sam u motivima korištenim u tetoviranju hrvatskih katolika u Bosni i Hercegovini za vrijeme turske okupacije u 15. stoljeću. Hrvati su se masovno

tetovirali kako bi svoju djecu spasili od otmice, janjičara i prava prve bračne noći koju su koristili begovi. Motivi su uglavnom bili stilizirane izvedenice križeva i starokršćanskih motiva. Kombinirali su dvije vrste motiva, jedan motiv iz prirode, većinom borove iglice i sl., a drugi, kršćanski motivi. Žene su ih tetovirale na najvidljivija mjesta, uglavnom na šake, podlakticu, prsa, pa i na čelo. Uz kršćanske simbole, tetovirali su i datum nečega što im je bitno odredilo život, primjerice odlazak na hodočašće, smrt ili rođenje bliske osobe.

Starokršćanske motive kombinirala sam sa izvorom vječne inspiracije u biljnom i životinjskom svijetu.

4.1.Analiza kolekcije

Primjer 1

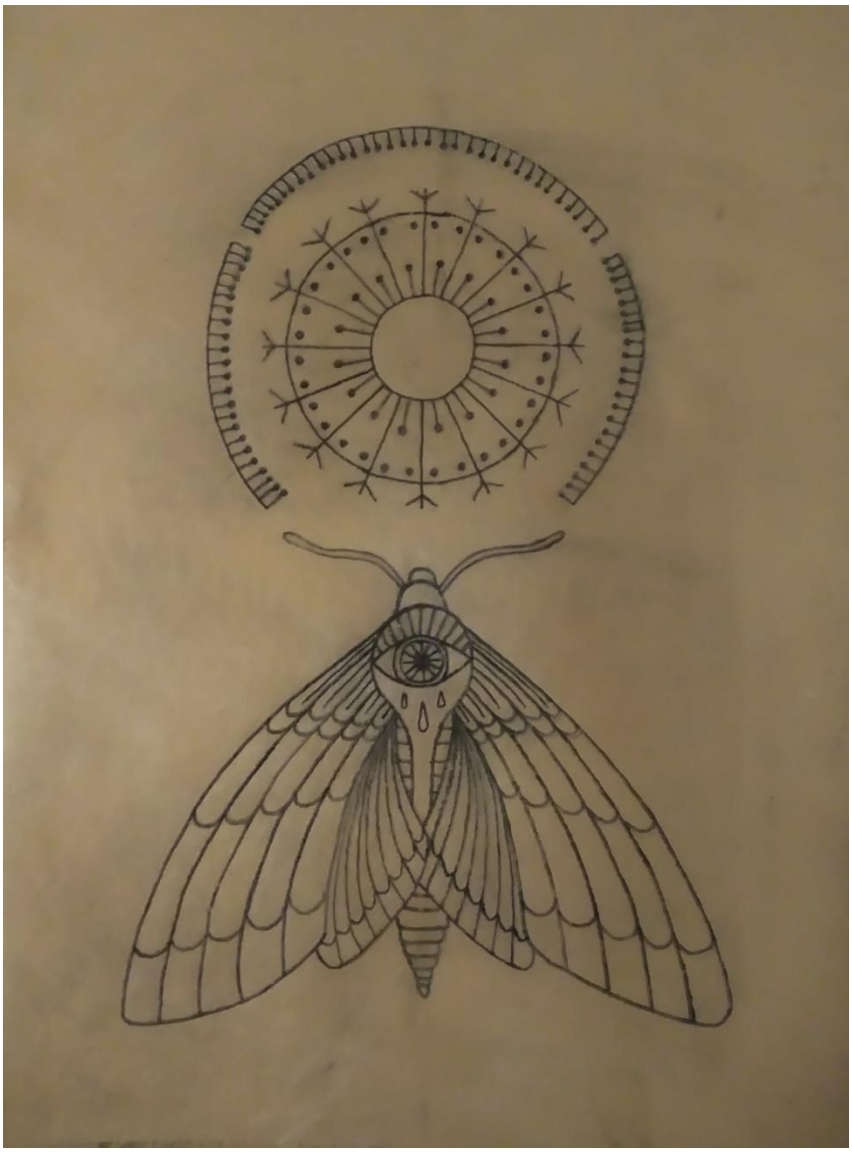
Na svinjskoj koži tetovirano je mašinicom za tetoviranje i crnom bojom.

Motiv u sredini kruga prikazuje Štakasti križ, on se nalazio na grbu i zastavi Jeruzalemskog Kraljevstva. Krug simbolizira zemaljsku kuglu iz koje izrastaju stilizirani suncokreti koji su u kršćanstvu simbol Božje ljubavi i predstavljaju nepokolebljivu vjeru koja vodi dušu do najvišeg duhovnog stanja.

Vrlo bitna karakteristika ovog djela je simetrija kojom je postignuto sabiranje pažnje na sam spoj unutarnjeg i vanjskog dijela kompozicije, na liniji kruga.

Na slici vidimo mnogo čistih linija i crnih kružnih ploha te male točke na krajevima listova.

Primjer 2

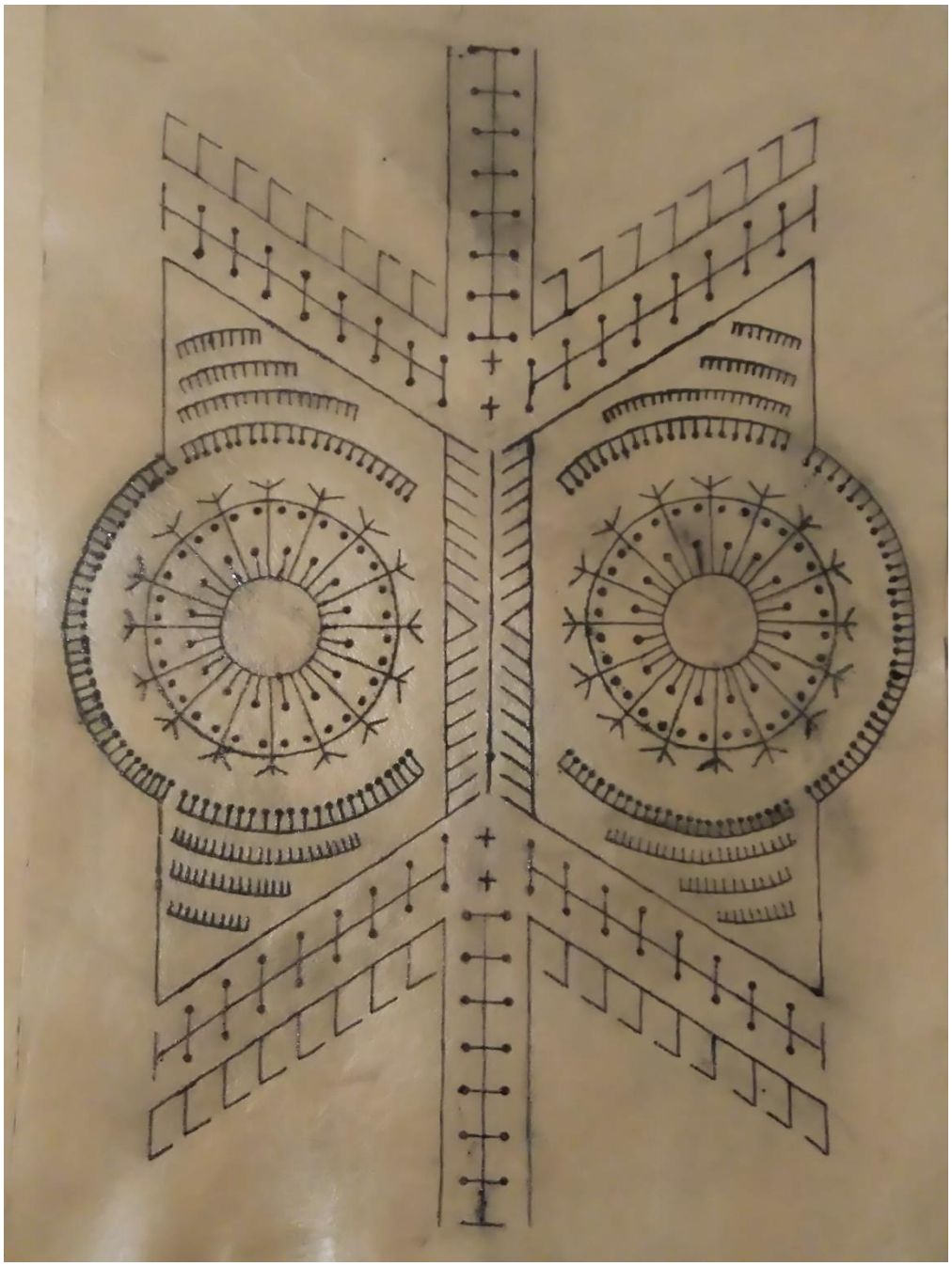
Na svinjskoj koži tetovirano je mašinicom za tetoviranje i crnom bojom.

Slika prikazuj noćnog leptira i stilizirano sunce kako su ga prikazivali tetovirani hrvatski katolici tijekom turske okupacije u BiH. Elementi su kontrastni po tome što simboliziraju dan i noć.

Kompoziciju možemo podijeliti u dva dijela. U gornjoj polovici vidimo stilizirano sunce po uzoru na starohrvatske tetovaže. U njemu je prisutna simetrija, opisuje ga kružnica koja povezuje gornji i donji dio kompozicije spajanjem sa ticalima noćnog leptira. Sunce je izrađeno od mnogo linija i točaka.

Noćni leptir prikazana je čistim obrisnim linijama, bez prisutstva sjena. Na tijelu leptira vidimo stilizirano oko i tri suze.

Primjer 3

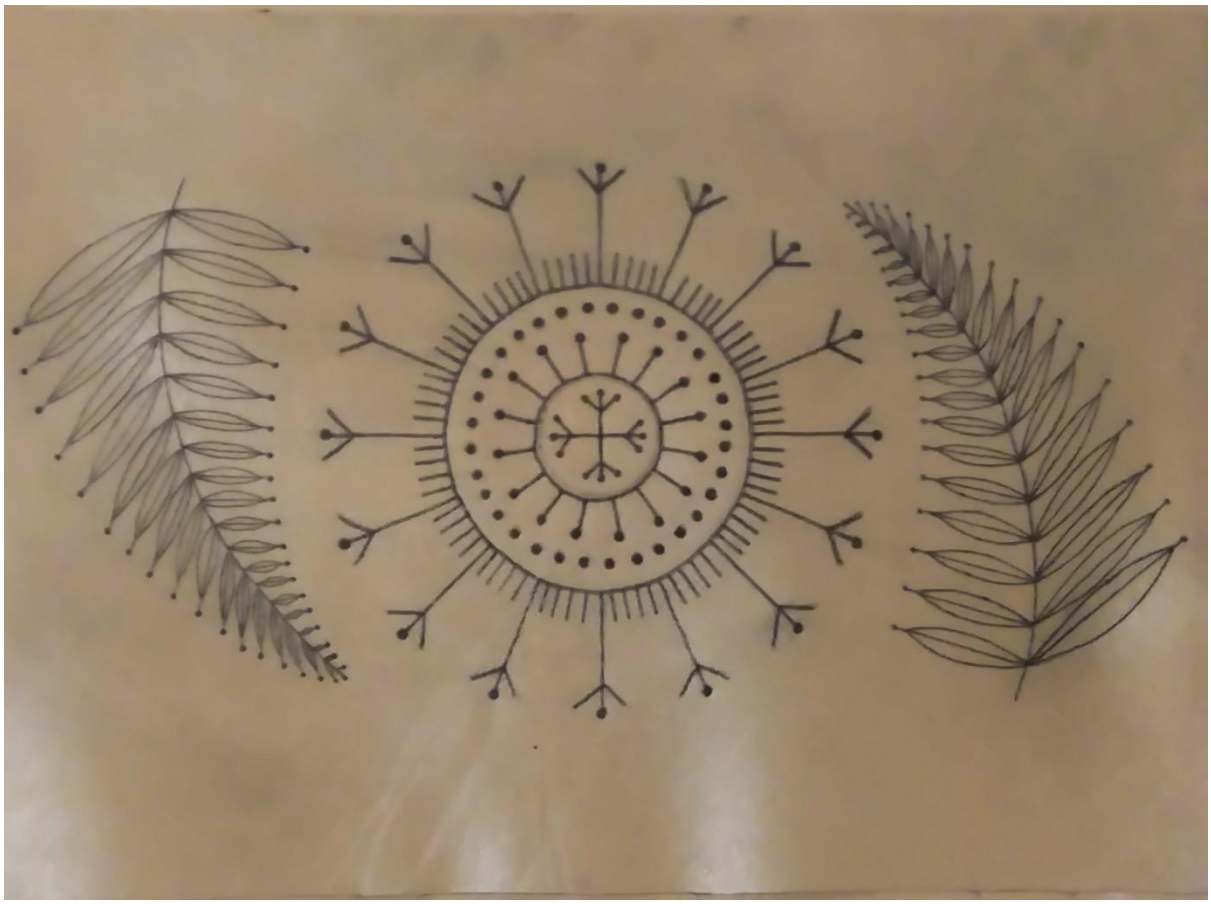

Na svinjskoj koži tetovirano je mašinicom za tetoviranje i crnom bojom.

Geometrijski elementi izvedeni po uzoru na tradicionalne hrvatske tetovaže. Prisutstvo simetrije kompoziciji daje stabilnost.

Dva stilizirana sunca po uzoru na starohrvatske tetovaže izrađena od linija i točaka. Na slici vidimo mnogo paralelnih linija te nekoliko malih križeva.

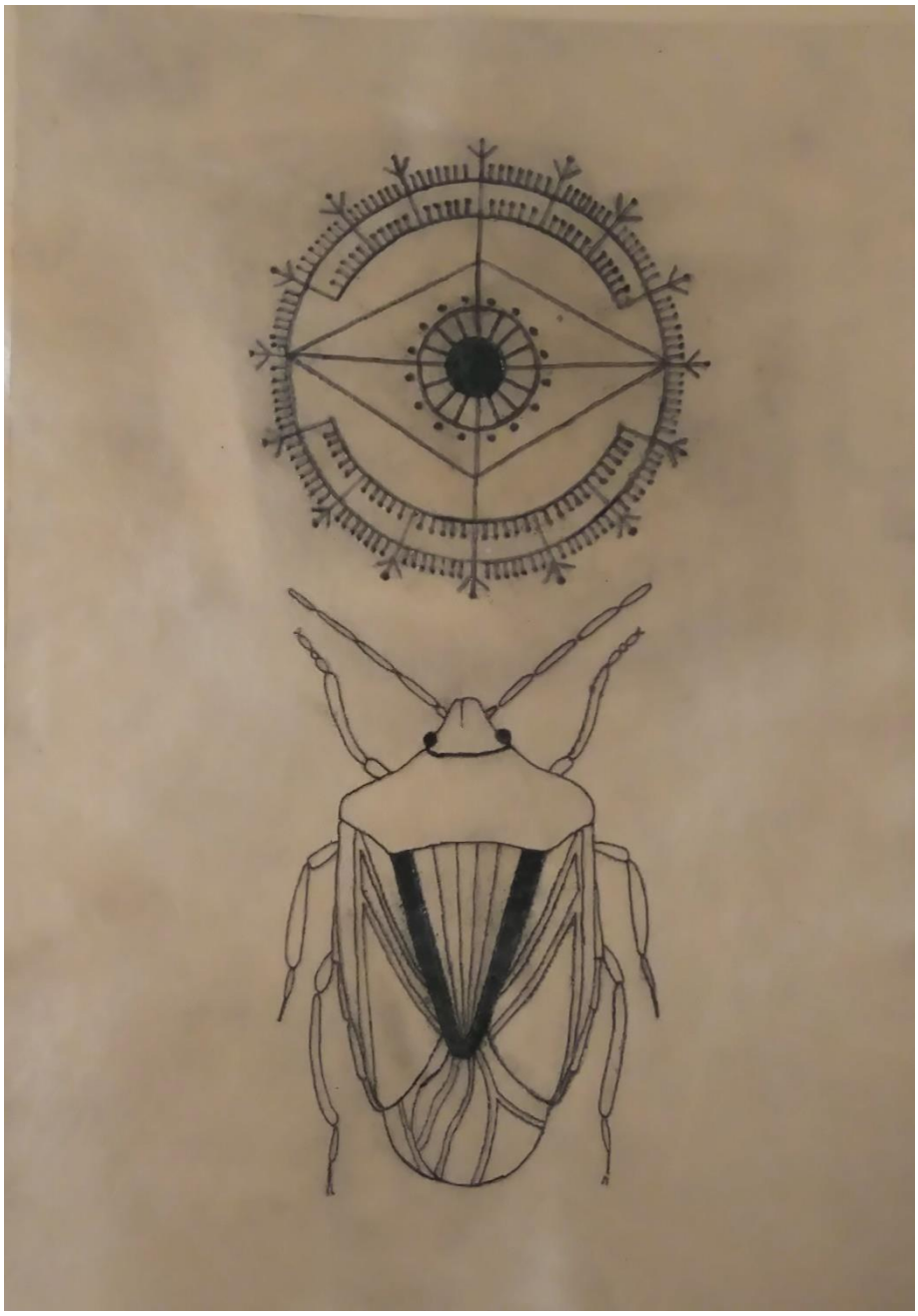
Primjer 4

Na svinjskoj koži tetovirano je mašinicom za tetoviranje i crnom bojom.

U sredini vidimo stilizirano sunce koje je izrađeno po uzoru na starohrvatske tetovaže. Ono je izrađeno od mnogo linija i točaka, a u sredini vidimo stilizirani starokršćanski križ. Sa lijeve i desne strane vidimo dva lista paprati koji. Oni su u međusobnom odnosu obratnog zrcaljena. Izrađeni su od čistih obrisnih linija i točaka na vrhovima listova.

Primjer 5

Na svinjskoj koži tetovirano je mašinicom za tetoviranje i crnom bojom.

Geometrijski elementi izvedeni po uzoru na tradicionalne hrvatske tetovaže spojeni sa modernim elementima kukca.

Rad možemo podijeliti na dva dijela. U gornjoj polovici vidimo stilizirano sunce po uzoru na starohrvatske tetovaže. u njemu je prisutna simetrija, opisuje ga kružnica razdijeljena na četiri jednaka dijela. U sredini vidimo stilizirano oko koje simbolizira božanstvo. Kukac je također stiliziran. Čiste opisne linije tvore tijelo kukca, a u sredini tijela vidimo dramatičnu V prugu koja daje težinu kukcu te sklad cijeloj kompoziciji

5.ZAKLJUČAK

Pripremajući ovaj završni rad spoznala sam koliku važnost u svijetu ima tetoviranje. U povijesti poznato kod različitih civilizacija i rasprostranjeno diljem cijelog svijeta, počevši od Afrike i Kine, suvremeno vrijeme ne poznaje granice i ljudi se uglavnom tetoviraju u svim dijelovima svijeta. Sigurno je da je s vremenom tetoviranje postalo i dio trenda. Kako se i sama bavim istim, cilj mi je približiti tetoviranje ljudima ne samo kroz slike na ljudskom tijelu, već i kroz modu.

Moda koja je danas jedna od najrasprostranjenijih grana umjetnosti i odličan je medij kroz koji se ljudima može predstaviti nešto njima strano i nerijetko odbojno – tetovaže.

Davno je najvažnije bilo da se tetovaže mogu prekriti odjećom, a danas su one postale poput modnih dodataka, koje rado pokazujemo. Implementacijom tehnike i stilova tetoviranja u kreiranje tekstila, došla sam do zaključka kako bi se do sad možda obične i „dosadne“ kožne muške cipele mogle ukrašavati slikama koje imaju neko značenje osobi koja ih nosi te tako postati odjevni predmet posebno izrađen samo za njih. Isto je primjenjivo i na drugim modnim dodatcima poput kožnih torbi i novčanika pa tako i na odjeći koja na taj način omogućava ljudima da ukrašavaju svoje tijelo tetovažama ali preko „druge kože“.

6.LITERATURA

Knjige, časopisi i znanstveni članci:

Mifflin, M. (2013). Bodies of subversion: the history of woman and tattoo. NY: powerHouse Books.

Poon, K.W.C. (2008) In situ chemical analysis of tattooing inks and pigments-modern organic and traditional pigments in ancient mummified remains. Centre for Forensic Science, University of Western Australia.

Sanders C.R., Vail D.A., (2008). Customizing the body: the art and culture of tattooing.

Pérez-Cotapos S.M.L., De Cuyper C., Cossio L. (2010). Dermatologic Complications with Body Art, Berlin: Springer-Verlag. Philadelphia: Temple University Press.Craig R.D.(2004). Handbook of Polynesian Mythology. California: ABC-CLIO.

Maroević, Tonko (tekst), AGM, Zagreb, (2014)